

HOVRÄTTEN FÖR
VÄSTRA SVERIGE
Avdelning 1
Rotel 15

DOM
2020-10-27
Göteborg

Mål nr
B 3109-18

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Uddevalla tingsrätts dom den 4 maj 2018 i mål nr B 2106-14, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 1)

Klagande (Åklagare)

Kammaråklagaren Malin Melin
Åklagarkammaren i Uddevalla

Motpart (Tilltalad)

JOHANNES Govert van Dommele, 19640825-5252
c/o Ulrika Olsson, Bangatan 2 A, 451 52 Uddevalla

Ombud och offentlig försvarare: Advokaten Sten-Åke Karlsson
Box 154, 451 16 Uddevalla

SAKEN

Grovt bedrägeri medelst urkundsförfalskning

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Med ändring av tingsrättens dom

- dömer hovrätten Johannes van Dommele enligt 9 kap. 3 § brottsbalken, i dess lydelse före den 1 juli 2017, för grovt bedrägeri vid 11 tillfällen under perioden 12 mars 2010 – 30 maj 2014 (åtalspunkterna 4-13), samt
- bestämmer hovrätten påföljden till villkorlig dom och 200 dagsböter om 120 kr.

Johannes Van Dommele åläggs att betala en avgift på 500 kr enligt lagen om brotts-offerfond.

Sten-Åke Karlsson ska få ersättning av allmänna medel med 185 914 kr, varav 126 711 kr för arbete, 19 275 kr för tidsspillan, 2 745 kr för utlägg och 37 183 kr för mervärdesskatt.

Dok.Id 498776

Postadress
Box 40
401 20 Göteborg

Besöksadress
Packhusplatsen 6

Telefon
031-701 22 00
E-post: hovratten.vastrasverige@dom.se
www.vastrahovratten.domstol.se

Telefax
031-774 29 43

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

Hovrätten upphäver tingsrättens förordnande att kostnaden för försvararen vid tingsrätten ska stanna på staten, och beslutar att Johannes van Dommele ska ersätta staten med 110 000 kr av kostnaderna för försvarare vid tingsrätten och i hovrätten.

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Åklagaren har yrkat att hovrätten dömer Johannes van Dommele enligt åtalets 13 punkter för grovt bedrägeri medelst urkundsförfalskning.

Johannes van Dommele har motsatt sig ändring av tingsrättens dom.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Inledning

Åtalet mot Johannes van Dommele väcktes i november 2014. Tingsrätten gjorde flera försök att hålla huvudförhandling och kunde till sist avgöra målet i maj 2018. Målet i hovrätten har handlagts sedan juni 2018. Planerade huvudförhandlingar i hovrätten ställdes in vid sex tillfällen. Vid de fyra senaste tillfällena var orsaken Johannes van Dommeles hälsotillstånd. Såvitt framgår av handlingarna har Johannes van Dommele sedan senhösten 2019 lidit av ett sjukdomstillstånd som hindrar honom från att medverka på vanligt sätt vid huvudförhandling. Någon prognos om hans tillfrisknande har inte lämnats. Då Johannes van Dommele av hälsoskäl – som i och för sig utgjorde laga förfall – inte inställde sig personligen när huvudförhandlingen började den 5 oktober 2020, beslutade hovrätten att ändå ta målet till avgörande.

Hovrätten har tagit del av väsentligen samma utredning som lades fram vid tingsrätten. I hovrätten har tillkommit förhör med Karl Thew, verkställande direktör för det brittiska målsägandebolaget (härefter kallat Cat Tech). Ett kortare tilläggsförhör per telefon har hållits med Johannes van Dommele, som också har åberopat viss ny skriftlig bevisning i hovrätten.

Johannes van Dommeles inställningar m.m.

Johannes van Dommeles inställningar och förklaringar beträffande de olika åtalspunkterna kan sammanfattas på följande sätt.

Det är riktigt att hans arbetsgivare Cat Tech betalade samtliga de fakturor som han, enligt vad som anges i åtalet, skickade till bolaget för att de skulle betalas. Cat Tech blev dock inte vilselett i något av fallen.

Beträffande åtalspunkterna 1 och 2 är det riktigt att han gjorde osanna anteckningar på de aktuella fakturorna, men han gjorde inte någon anteckning på fakturan som avses i åtalspunkten 3. Dessa tre fakturor avsåg egentligen hans privata konsumtion. Den i åtalspunkten 4 nämnda falska fakturan skrev han själv, efter att ha gjort privata inköp mot korrekta fakturor från Beijers. Det överskjutande belopp som Cat Tech därvid betalade till Beijers fick han sedan från Beijers, på hans begäran. Enligt en överenskommelse med företrädare för Cat Tech fick han skicka fakturor av det slag som avses i åtalspunkterna 1-4 till bolaget för betalning, så att han själv slapp att betala mervärdesskatt för privata inköp m.m. Mellan honom och Cat Tech reglerades bolagets utlägg (fakturabetalningarna) genom avdrag på hans lön eller bonus.

Det är riktigt att han framställde falska fakturor i de fall som avses i åtalspunkterna 5-13. Huvudanledningen därtill är att han, som under lång tid utsattes för upprepad utpressning i anknytning till Cat Techs verksamhet i Sverige, gjorde inköp enligt korrekta fakturor för att i enlighet med utpressarnas krav skaffa fram egendom och pengar till dem. Cat Tech betalade enligt de falska fakturorna till de företag som hade sålt varor m.m. enligt riktiga fakturor. I vissa angivna fall avsåg den falska faktura han själv framställde ett högre belopp än den verkliga, bakomliggande fakturan och han fick efter Cat Techs betalning det överskjutande beloppet från fakturautställaren. Det är riktigt att det i vissa fall, efter hans betalningar till utpressarna, fanns kvar ett överskott som han tillgodogjorde sig för egen konsumtion. Företrädare för Cat Tech – Catherine Ensell och Karl Thew – kände till de verkliga förhållandena och godtog allt detta, i syftet att hjälpa honom. Den i åtalspunkten 10 avsedda släpkärran köptes för Cat Techs

verksamhet, inte för hans privata bruk. Detsamma gäller snöslungan enligt åtalspunkten 13. När det gäller förhyrningen av förråd enligt åtalspunkten 12 skedde det i syftet att han ville komma bort från den ordinarie verksamhetslokalen, som utpressarna kände till. Anledningen till att han förfalskade fakturor även beträffande lokalerna är att det skulle se konstigt ut att Cat Techs verksamhet i Uddevalla hade två olika lokaler; han ville undanhålla detta för Cat Techs nya ägare.

Övergripande bedömningar

Utredningen visar generellt att Johannes van Dommele – såsom han har bekräftat – efter att ha gjort inköp m.m. som rätteligen inte gällde Cat Techs verksamhet, vidarebefordrade fakturorna till Cat Tech för betalning till fakturautställaren (åtalspunkterna 1-3) eller själv framställde och till Cat Tech skickade falska fakturor i fakturautställarens namn men med angivande av andra (fingerade) varor eller tjänster, och i vissa fall med högre fakturabelopp, än vad som angavs i den riktiga fakturan. Utredningen visar vidare att Cat Tech, på de angivna dagarna eller under de angivna perioderna, betalade de fakturor som Johannes van Dommele skickade.

En central fråga är då om åklagaren har visat att Johannes van Dommele vilseledde Cat Tech att betala de av honom skickade fakturorna, på det sättet att han fick bolagets företrädare att tro att fakturabetalningarna avsåg legitima utgifter i verksamheten och inte hans privata inköp m.m. i bolagets namn. I den frågan har bevisläget ändrats väsentligt efter tingsrättens dom, genom det tillkommande förhöret med Karl Thew. Enligt vad Karl Thew har berättat var det fram till sommaren 2014 helt okänt för Cat Techs personal att bolaget återkommande betalade för vad som egentligen var Johannes van Dommeles egna inköp m.m. – även beträffande en släpkärra och en snöslunga (åtalspunkterna 10 och 13) – vilka betalningar sedan vidarefakturerades i god tro av Cat Tech gentemot Statoil i Norge. Han har beskrivit hur Cat Tech kom att upptäcka Johannes van Dommeles bedrägerier – vilka denne därefter erkände i ett telefonsamtal med Catherine Ensell och honom – och att upptäckten försatte bolaget i en svår situation; Cat Techs information till Statoil om bedrägerierna ledde till att det viktiga och långvariga samarbetet med Statoil bröts och att Cat Tech fick kompensera Statoil eko-

nomiskt för den oriktiga vidarefaktureringen. På särskilda frågor har Karl Thew beskrivit att det för honom i praktiken är uteslutet att hans nära kollega Catherine Ensell, som inte längre är i livet, skulle ha godtagit eller ens känt till att fakturorna som Johannes van Dommele skickade för betalning var oriktiga.

En allmän utgångspunkt som ligger nära till hands är, att när ett etablerat företag under flera år betalar och sedan vidarefakturerar betydande kostnader till en stor och viktig kund, som man har en långvarig relation med och som man inte vill förlora, så sker det i tron att kostnaderna är legitima. Karl Thews berättelse framstår generellt som fullt logisk och konsekvent, utan inslag som ger anledning att betvivla uppgifterna. Det förhållandet att Karl Thew, många år efter händelserna, kan ha misstagit sig beträffande bakgrundsdetaljer som saknar egentlig betydelse för saken ger inte anledning till annan bedömning. Karl Thews beskrivning i de centrala frågorna är vidare väl i linje med det faktum att Cat Tech polisanmälde bedrägerierna, enligt Karl Thew efter det att man hade konfronterat Johannes van Dommele med upptäckta felaktigheter beträffande fakturorna. Detta ligger i sin tur mycket väl i linje med att Johannes van Dommele, när han första gången hördes som misstänkt några månader efter polisanmälan mot honom, erkände att han hade vilselett Cat Tech. Den bevisning som åklagaren har lagt fram i hovrätten ger ett övertygande stöd för det generella påståendet att Johannes van Dommele genom de skickade fakturorna vilseledde sin arbetsgivare Cat Tech att betala för sådant som egentligen inte var bolagets kostnader. Det gäller även Cat Techs betalningar av vad som rätteligen avsåg inköp av en släpkärra och en snöslunga.

Mot detta står Johannes van Dommeles förklaring. Det kan först sägas att utredningen i hovrätten inte utesluter möjligheten att Johannes van Dommele utsattes för utpressning och att han därför ansåg sig tvungen att skaffa fram dyrbara föremål och pengar till utpressarna. Frågan om han utsattes för utpressning har dock inte någon avgörande betydelse för bedömningen av det som åklagaren påstår.

Johannes van Dommeles förklaringar är i flera avseenden svåra att ta till sig. Det har framkommit att han hördes som målsägande beträffande utpressning en dag i juni 2014, och att han då uppgav bl.a. att han hade till Cat Tech skickat en falsk faktura

som utpressarna gav honom. Dagen därefter anmälde Cat Tech honom för bedrägerier. Johannes van Dommele har hävdad att han berättade för sin arbetsgivare om polis-anmälan om utpressning och att ”nu kommer allt fram”, något som ska ha orsakat panik i Cat Tech. Som hovrätten förstår beskrivningen ska företrädarna för Cat Tech ha insett att Johannes van Dommeles uppgifter till polisen skulle leda till att Cat Tech exponerades för att medvetet ha betalat och sedan vidarefakturerat hans privata utgifter. Vidare ska Karl Thew då, trots löfte om att stötta Johannes van Dommele, ha polis-anmält honom för att Cat Tech inte skulle framstå i dålig dager. Johannes van Dommele har vidare uppgett att han därefter erkände bedrägerierna för att skydda Cat Tech och sin vän Karl Thew. Johannes van Dommele synes dock inte förrän 2016 ha lämnat några som helst uppgifter med innebörden att Cat Tech i förväg kände till de rätta förhållandena, dvs. att han skickade falska fakturor för betalning och därpå följande vidarefakturering mot Statoil. I ljuset därav framstår det som svårbegripligt att Cat Tech skulle polisanmäla honom för att på något sätt motverka de uppgifter han lämnade till polisen i juni 2014. Det är också mycket svårt att tro att Johannes van Dommele ville skydda Karl Thew och Cat Tech genom att oriktigt ta på sig bedrägeriansvar, efter den ”kniv i ryggen” som Karl Thews polisanmälan ska ha utgjort. Vidare är Johannes van Dommeles förklaring till att han förfälskade fakturor för betalning av vad som egentligen avsåg hyra av två närliggande lokaler minst sagt anmärkningsvärd; i syfte att undanhålla sanningen för Cat Techs nye ägare ska han ha maskerat lokalhyran som transportkostnader – vilka kostnader Statoil slutligen skulle stå för. Han har inte heller lämnat någon rimlig förklaring till att Cat Tech – och i förlängningen Statoil – skulle betala även för förhyrning av den lokal som användes av en utomstående person, eller – om den kostnaden på något sätt skulle avräknas från hans bonus – varför han personligen bekostade detta. Till det kommer att det har framkommit att Johannes van Dommele har ändrat vissa av de uppgifter han lämnade under förundersökningen, utan att skillnaderna kan förklaras av att han numera inte vill skydda Cat Tech.

Johannes van Dommele har hävdad att det finns e-postdokument sparade i Cat Techs server, vilka dokument visar att företrädare för Cat Tech hela tiden kände till de rätta förhållandena, men att Cat Tech inte har tillmötesgått hans begäran att få ta del av dokumenten. Detta kan visserligen uppfattas som en utredningsbrist. Emellertid har det

framkommit att tusentals e-postmeddelanden mellan Johannes van Dommele och företrädare för Cat Tech faktiskt har varit tillgängliga för utredningen och att åtminstone dessa meddelanden, såvitt har framkommit, inte ger stöd för Johannes van Dommeles beskrivning.

Hovrättens slutsats är att varken det som Johannes van Dommele själv har berättat eller annan utredning som han har lagt fram förringar värdet av den bevisning som åklagaren har åberopat. Åklagaren har således bevisat att personalen vid Cat Tech saknade kännedom om att Johannes van Dommele skickade fakturor för betalning av vad som egentligen var hans egna kostnader och därmed att han, genom att skicka dessa fakturor ställde till Cat Tech, vilseledde bolaget till betalningarna.

Cat Techs betalningar avsåg utgifter som rätteligen inte berörde bolaget. Det är uppenbart att betalningarna i brottsbalkens mening innebar skada för bolaget, helt oavsett att Cat Tech vidarefakturerade utgifterna. Det står också klart att betalningarna innebar vinning för Johannes van Dommele.

Hovrätten övergår härefter till den närmare prövningen av de enskilda åtalpunkterna.

Åtalpunkterna 1-3

De fakturor som Johannes van Dommele skickade till Cat Tech enligt dessa åtalpunkten var, såvitt har framkommit, de fakturor som han själv mottog av det företag han hade anlitat. Det är visat att han, på de fakturor som han skickade till Cat Tech enligt åtalpunkterna 1 och 2, gjorde osanna handanteckningar som åtminstone förstärkte Cat Techs personals uppfattning att fakturorna avsåg bolagets verksamhet. En första förutsättning för att hans anteckningar på fakturorna ska vara att bedöma som urkundsförfalskning är att anteckningarna gav sken av att vara fakturautställarens anteckningar. Det är dock inte rimligt att uppfatta handanteckningarna så. Åklagaren har således inte visat att de osanna anteckningarna utgjorde förfalskningar av dessa fakturor. Beträffande fakturan enligt åtalpunkten 3 är det inte visat att Johannes van Dom-

mele gjorde någon anteckning på fakturan som han skickade till Cat Tech. Således har åklagaren inte i något av dessa fall visat vad som krävs för urkundsförfalskning.

Inte desto mindre vilseledde Johannes van Dommele uppsåtligen Cat Tech att betala fakturorna, till skada för bolaget och till vinning för honom. Hans förfaranden utgjorde således bedrägeribrott vid dessa tre tillfällen. I frågan om något av dessa enskilda brott utgjorde grovt bedrägeri har det inte betydelse att Johannes van Dommeles samlade brottslighet enligt åtalet må ha orsakat Cat Tech en synnerligen kännbar skada; något som för övrigt inte har framkommit i hovrätten. Hans osanna anteckningar på två av fakturorna utgjorde inte urkundsförfalskning och innebar inte att han använde falska handlingar. Hans upprepning av förfarandet utgjorde inte systematik i den mening som påverkar graderingen av brotten. Visserligen är det försvårande att han utförde brotten genom att utnyttja sin anställning i Cat Tech, men de aktuella beloppen i vart och ett av fallen talar tydligt emot att bedöma något brott som grovt. Johannes van Dommeles gärningar enligt åtalspunkterna 1-3 är således att bedöma som bedrägeri enligt 9 kap. 1 § brottsbalken.

De nu aktuella bedrägerierna begicks 2009. Johannes van Dommele, som inte har varit häktad i målet, fick del av åtalet mer än fem år efter respektive brott. Det betyder att ansvar för dessa brott, på grund av preskription, inte kan ådömas honom (35 kap. 1 § brottsbalken).

Åtalspunkterna 4, 5, 6, 9, 10, 11 och 13

Det är klarlagt att Johannes van Dommele i samtliga fall enligt dessa åtalspunkter framställde de fakturor som han skickade till Cat Tech. Respektive faktura var falsk. Frågan om förfarandet utgjorde urkundsförfalskning ska bedömas enligt 14 kap. 1 § brottsbalken, i den lydelse bestämmelsen hade före den 1 juli 2013. Därvid är en förutsättning att den faktura som Johannes van Dommele framställde utgjorde en urkund, och således framstod som en originalhandling. En handling som framstår som en obestyrkt kopia av ett dokument är inte en urkund. En inskannad handling eller en handling som framställts och sparats i dator, dvs. ett elektroniskt dokument, torde inte heller

utgöra en urkund enligt straffbestämmelsens lydelse före den 1 juli 2013. I målet saknas helt utredning om hur Johannes van Dommele framställde de falska fakturorna, liksom hur och i vilken form han skickade dem till Cat Tech. Åklagaren har således visat att Johannes van Dommele, såvitt gäller de nu aktuella åtalpunkterna, framställde falska handlingar, men inte att dessa handlingar utgjorde urkunder.

Det är utrett att Johannes van Dommele med användning av de falska fakturorna i vart och ett av fallen uppsåtligen vilseledde Cat Tech att på påstått sätt betala de angivna beloppen, till skada för bolaget och till vinning för honom. Användningen av de falska handlingarna, utnyttjandet av anställningen och de aktuella beloppen innebär att Johannes van Dommeles gärningar enligt dessa åtalpunkter utgjorde grova bedrägerier. Detta gäller även för åtalpunkterna 10 och 13, trots att respektive belopp inte i sig var fullt så stort att det ensamt motiverar bedömningen som grovt bedrägeri.

Åtalpunkterna 7 och 8

Även beträffande dessa punkter har åklagaren visat att Johannes van Dommele framställde de falska fakturor som han skickade till Cat Tech. Frågan om fakturorna utgjorde falska urkunder ska bedömas enligt 14 kap. 1 § brottsbalken i den nu gällande lydelsen. Genom en ändring av bestämmelsen till den nu gällande lydelsen utökades innebörden av begreppet urkund. Numera omfattas även vissa elektroniska handlingar. Emellertid saknas även för de nu aktuella åtalpunkterna helt utredning om framställningen m.m. av de falska fakturorna, t.ex. i vilken form de förekom. Det innebär att åklagaren inte heller beträffande åtalpunkterna 7 och 8 har visat att Johannes van Dommele som ett förberedande steg förfalskade urkunder, även om det är visat att han framställde falska handlingar.

Liksom beträffande de tidigare behandlade åtalpunkterna är det klarlagt att Johannes van Dommele med användning av de falska fakturorna i vart och ett av fallen uppsåtligen vilseledde Cat Tech att på påstått sätt betala de angivna beloppen, till skada för bolaget och till vinning för honom. Även de nu aktuella gärningarna ska, på de skäl som har anförts ovan, bedömas som grova bedrägerier.

Åtalspunkten 12

Denna punkt avser rätteligen inte ett, utan två bedrägeribrott, ett för vardera fakturan. Frågan om urkundsförfalskning förekom ska för ettvarrt av brotten besvaras på samma sätt som har angetts ovan (med tillämpning av de två olika lydelseerna av 14 kap. 1 § brottsbalken). Det är alltså visat att Johannes van Dommele framställde och använde falska handlingar, men inte att dessa utgjorde urkunder.

Även beträffande de två händelserna enligt åtalspunkten 12 är det utrett att Johannes van Dommele med användning av de falska fakturorna uppsåtligen vilseledde Cat Tech att på påstått sätt betala de angivna beloppen, till skada för bolaget och till vinning för honom. Johannes van Dommeles användning av falska handlingar och utnyttjande av sin anställning, i förening med de relativt stora beloppen, motiverar bedömningen att gärningarna utgjorde grova bedrägerier.

Sammanfattning av skuldfrågorna

Johannes van Dommele ska dömas för grovt bedrägeri vid elva tillfällen (åtalspunkterna 4-13). Åtalet enligt punkterna 1-3 ska, på grund av preskription, lämnas utan bifall.

Påföljd

Straffvärdet för Johannes van Dommeles samlade brottslighet kan anses motsvara fängelse i två år. Straffvärdet talar tydligt för att påföljden ska bestämmas till fängelse. Det finns dock skäl att med tillämpning av 29 kap. 5 § första stycket och 30 kap. 4 § första stycket brottsbalken låta påföljdsbestämningen påverkas även av andra omständigheter.

Som har berörts inledningsvis har det förflutit lång tid från brottsligheten till tidpunkten för detta avgörande. Det har inte framkommit att det under det rättsliga förfarandet mot Johannes van Dommele förekom dröjsmål av sådant slag att han ska kompenseras

för en kränkning av hans rätt till prövning inom skälig tid enligt den s.k. Europakonventionen, EKMR. Däremot står det klart att redan vid polisanmälan mot honom (2014) hade det förflutit ovanligt lång tid från hans första brott (2010), i den mening som avses i 29 kap. 5 § första stycket 3 brottsbalken. I princip är det tiden fram till delgivning av åtalet som är relevant. Den utgångspunkten bör dock kunna påverkas om det även efter delgivning av åtalet förflyter lång tid utan att den tilltalade kan sägas bära ansvaret därför (se t.ex. NJA 2012 s. 826, jfr också prop. 1987/88:120, s. 95). I förevarande fall ledde Johannes van Dommeles ändrade inställning till misstankarna till kompletterande förundersökning sedan åtal hade väckts, med följden att tingsrättens avgörande sköts upp. Vid ett par tillfällen ställde tingsrätten in huvudförhandlingen på grund av Johannes van Dommeles sjukdom. Därtill kommer den utdragna processen i hovrätten. Den långa tid som har förflutit kan väsentligen inte sägas vara något som Johannes van Dommele kan lastas för i relevant avseende. För all nu aktuell brottslighet gäller således att det, med viss marginal, har förflutit ovanligt lång tid sedan brotten begicks.

Som har nämnts tidigare lider Johannes van Dommele av en långvarig sjukdom. Såsom hans tillstånd har beskrivits i läkarintyg måste sjukdomen anses som klart allvarlig, om än inte livshotande, med påtaglig och handikappande inverkan på hans dagliga livsföring samt med återkommande behov av vårdinsatser. Även om ingen prognos har lämnats – möjligen för att den närmare orsaken till hans tillstånd inte har kunnat fastställas – framstår det som mindre troligt att Johannes van Dommele kommer att genomgå en radikal förbättring inom den närmare tiden. Även om det kan antas att Kriminalvården försöker anpassa verkställigheten av ett fängelsestraff till Johannes van Dommeles fysiska förutsättningar ligger det nära till hands att anta att ett sådant straff kommer att bli klart mer kännbart, möjligen också mer riskabelt, för honom än för en friskare person. Det underlag som föreligger talar för att Johannes van Dommele, i brottsbalkens mening, skulle drabbas oskäligt hårt av ett straff utmätt efter brottens straffvärde.

Sett bara till straffmätningen ger de nu nämnda omständigheterna i förening anledning att, i förhållande till straffvärdet, sätta ned straffet betydligt; dock inte i sådan utsträck-

ning att straffet skulle understiga fängelse i ett år. I det perspektivet föreligger således alltså en fängelsepresumtion. Omständigheterna kan dock också få betydelse för påföljdsvalet. De har nu gått drygt tio år sedan Johannes van Dommeles första brott och drygt sex år sedan det sista. Den långa tiden talar mot att bestämma påföljden till fängelse. Till det kommer vad hovrätten har anfört om hans hälsotillstånd. En sammanvägning av omständigheterna leder till slutsatsen att påföljden för Johannes van Dommele inte ska bestämmas till fängelse, utan till villkorlig dom. Denna ska förenas med det högsta antalet dagsböter.

Ersättningskyldighet

Med den utgång målet får i hovrätten ska Johannes van Dommele, utifrån sina ekonomiska förutsättningar, ersätta staten för försvararkostnaderna vid tingsrätten och i hovrätten. På det underlag som föreligger ska den ersättningen bestämmas till 110 000 kr.

ÖVERKLAGANDE, se bilaga B

Överklagande senast den 24 november 2020

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Ingrid Björck och Per Renell, referent, tf. hovrättsassessorn Veronica Olofsson samt nämndemännen Raymond Ask och Maria Börjesson.

Rättelse/komplettering

Dom, 2018-05-04

Domskal

- Rättelse, 2018-06-08
Beslut av: f.d. lagmannen Sverker Tell

Tingsrätten beslutar, på grund av nya uppgifter från Sten-Åke Karlsson, att rätta domen när det gäller ersättningen till Sten-Åke Karlsson på det sättet att ersättningen ska vara totalt 213 194 kr, varav 170 555 kr för arbete och 42 639 kr för moms.

UDDEVALLA TINGSRÄTT
rotel 24

DOM
2018-05-04
meddelad i
Uddevalla

Mål nr: B 2106-14

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

JOHANNES Govert Van Dommele, 19640825-5252
c/o Ulrika Olsson
Bangatan 2 A
451 52 Uddevalla
Medborgare i Nederländerna

Offentlig försvarare:

Advokat Sten-Åke Karlsson
Advokatfirman Hammar KB
Box 154
451 16 Uddevalla

Åklagare

Assistentåklagare Malin Melin
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Uddevalla
Box 674
451 24 Uddevalla

DOMSLUT

Åtal som den tilltalade frikänns från

1. Grovt bedrägeri medelst urkundsförfalskning, 9 kap 3 § och 14 kap 1 § brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2013
2009-07-10 -- 2012-04-16 (10 tillfällen)
2. Grovt bedrägeri medelst urkundsförfalskning, 9 kap 3 § och 14 kap 1 § brottsbalken
2013-01-02 -- 2014-05-30 (3 tillfällen)

Ersättning

1. Sten-Åke Karlsson ska få ersättning av allmänna medel med 227 633 kr. Av beloppet avser 45 527 kr mervärdesskatt.
 2. Kostnaden för försvaret ska stanna på staten.
-

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 323 451 18 Uddevalla	Zachaus gränd 2	0522-65 71 00 E-post: uddevalla.tingsratt@dom.se www.uddevallatingsratt.domstol.se	0522-156 87	måndag - fredag 08:00-16:00

YRKANDEN M.M.

Åklagaren har yrkat enligt domsbilaga 1.

Åklagaren har också yrkat att tingsrätten, då domen meddelas, ska häkta Johannes van Dommele eftersom det finns en risk för att han kommer att avvika från riket och på detta sätt försöka undgå verkställigheten av det fängelsestraff som åklagaren anser att påföljden ska bli.

Johannes van Dommeles inställning

Tingsrätten redovisar under denna rubrik en sammanfattning av det som Johannes van Dommele har berättat under långa förhör och av det som hans försvarare har anfört under sin sakframställning. Tingsrätten redovisar alltså i domen inte några referat av den berättelse som Johannes van Dommele har lämnat vid huvudförhandlingen utan detta förhör finns inspelat på video.

Johannes van Dommele har medgett att de faktiska omständigheterna har varit sådana som åklagaren har angett i gärningsbeskrivningarna i åtalpunkterna 1-13 och att han handlat på det sätt som åklagaren har påstått i gärningsbeskrivningarna, dock med de undantagen att det inte är han som har fyllt i fakturan med sifferkoden som påstås i åtalpunkten 3 och att den släpkärra som anges åtalpunkten 10 och den snöslunga som anges i åtalpunkten 13 inte avsåg privat konsumtion utan skulle användas i verksamheten. Det är hans uppfattning att sifferkoden har fyllts i hos hans arbetsgivare Cat Tech Europe (i fortsättningen endast benämnt som Cat Tech).

Johannes van Dommele har dock anfört han inte har gjort sig skyldig till de brott som åtalet avser. Ett skäl till detta är att Cat Tech inte har blivit vilselett av honom utan förvanskningarna av fakturorna har skett i samverkan med Cat Tech och med deras godkännande. Ett annat skäl till att åtalet inte kan bifallas är att Cat Tech inte har orsakats någon skada genom de förfaranden som åtalet avser. När det gäller

fakturorna i åtalspunkterna 1-3 har han kompenserat Cat Tech fullt ut genom att företaget har dragit motsvarande belopp från hans lön och den bonus på omsättningen som han hade rätt till. De övriga fakturorna har Cat Tech fakturerat vidare till sin uppdragsgivare Statoil, som har betalat samtliga belopp till Cat Tech och därigenom har Cat Tech inte lidit någon ekonomisk skada.

Bakgrunden är i huvudsak följande.

Cat Tech är ett internationellt företag som är verksamt inom oljebranschen och har sitt huvudkontor i England. Företaget serverar och ersätter förbrukade katalysatorer på anläggningar för oljeraffinaderier. Han anställdes där under år 2006. Han var sales manager och ansvarig för bolagets verksamhet i Sverige med kontor i Uddevalla. En av Cat Techs största uppdragsgivare var Statoil som hade verksamhet ibland annat Mongstad i Norge och i Holland. Han hade ett nära samarbete med Cat Techs ekonomichef Catherine Ensell och med företagets vd Karl Thew och han var nära vän med dem.

Det är riktigt att de transporter och det material som anges i åtalspunkterna 1-3 har avsett hans privata bostad. Skälet till att det angavs på fakturorna att transporterna avsåg företagets verksamhet var att han på detta sätt skulle slippa betala momsen i Sverige. Detta var ett upplägg som Catherine Ensell var helt införstådd med och godkände för att hjälpa honom att spara pengar. Detta var inte något ovanligt förfarande inom företaget.

Bakgrunden till de förfanden som omfattas av åtalspunkterna 4-13 är en annan. Någon gång i slutet av 2009 eller början av 2010, alltså före de händelser som åtalspunkten 6 avser fick han besök på sitt kontor i Uddevalla av tre män som uppgav att de hyrde ut arbetskraft och att de ville att Cat Tech skulle anlita dem. När han fick deras offert förstod han att prisnivån var alldeles för hög och han förklarade därför för männen att han avböjde deras anbud. En kort stund därefter kom två män till kontoret och pistolhotade honom för att han skulle anställa deras

folk. Hotelserna har därefter fortsatt under hela den period som åtalspunktern 4- 13 avser. Han har upplevt hoten som allvarliga och han vågade inte göra någon polisanmälan på grund av sin egen och sin familjs säkerhet och han berättade inte heller något för sin familj förrän i juni 2014 då hans sambo Ulrika hade blivit uppsökt och hotad i deras bostad medan han var på utlandsresa. De som utpressade honom nöjde sig inte med direkta hot mot honom själv utan de sa också att de visste var Ulrika bodde och var hans barn gick i skolan. Vid ett tillfälle blev han konfronterad då var på Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg med sin cancersjuka son. Han blev då pistolhotad igen och uppmanad att skaffa en Mercedes som han skulle lämna över till utpressarna. I slutet av 2012 blev han nedslagen och sparkad av en av utpressarna vid Kampenhof i Uddevalla och denna händelse finns dokumenterad i förundersökningen (s.158) i form av ett förhör med ett vittne. Han informerade Catherine Ensell och Karl Thew redan från början att han hade blivit utsatt för utpressning och de lovade att på alla sätt ställa upp och hjälpa honom att reda ut situationen. De kom överens om att företaget skulle hjälpa honom med oriktiga fakturor på det sätt som anges i åtalspunkterns 4-13 för att han skulle kunna tillmötesgå utpressarnas krav på att han skulle ge pengar till utpressarna och att han skulle anskaffa bilar, motorcyklar och övrig utrustning och lämna över till utpressarna. Det gick oftast till så att han parkerade bilarna utanför företagets lokaler och lå nycklarna till fordonen på främre däck i enlighet med utpressarnas instruktioner och sedan hämtades de av utpressarna. Den Harley-Davidson som åtalspunkten 6 avser var borta några månader och sedan fick han den tillbaka för att låta reparera den. Den var sedan i utpressarnas händer under cirka ett år då han fick tillbaka den med uppdrag att sälja den. Han sålde den till en bekant, Mikael Ojala, som senare sålde den vidare. Han var skyldig honom 50. 000 kr så det blev över 85 000 kr som sattes in på hans konto. Av dessa pengar har han betalat 30 000 kr till utpressarna. En del pengar blev alltså över för hans egen del. Det har ingått i uppgörelsen med Catherine Ensell att han kunde tillgodogöra sig det som inte gick till utpressarna för egen del. Catherine Ensell har sagt att hon inte hade något att göra med detta, eftersom Cat Tech fick full täckning genom vidarefaktureringen till Statoil.

När det gäller snöslungan i åtalspunkten 13 var den inköpt för Cat Techs verksamhet. Det överskott som uppstod genom återbetalningen från Kjellmans Service användes till en del för utbetalning till utpressarna och resten användes av honom för privat bruk. Detta var dock Catherine Ensell som tidigare sagts dock införstådd med liksom när det gäller övriga transaktioner i åtalspunkterna 4- 13.

Släpkärran i åtalspunkten 10 inköptes för Cat Techs verksamhet. Mellanskillnaden på 158 797 kr har han använt till en viss del för att betala utpressarna och till en viss del för egen konsumtion.

När det gäller händelserna i åtalspunkterna 5 fick han telefonsamtal där utpressaren under hot uppmanade honom att han skulle köpa en kombi. Även denna gång hänvisade utpressaren till att han visste var han bodde och var hans barn gick i skolan. Han åkte till Joelssonsbil och köpte Mercedesen och fakturan förvanskades i samråd med Cathrine Ensell på det sätt som framgår av gärningsbeskrivningen. Det belopp på 19 000 kr som han fick ut från Joelssonsbil har använts dels för utbetalning till utpressarna och dels till egen konsumtion. Bilen hämtades av utpressarna efter ett tag och sedan fick han i uppdrag från utpressarna att byta in den mot en Volvo, vilket han också gjorde.

Även när det gäller den Chevrolet Camaro som anges i åtalspunkten 9 fick han hot från utpressarerna av samma slag som tidigare och uppmaning att köpa den och att lämna nycklarna på framdäcket. Den var borta några månader tills han fick tillbaka den med uppdrag att sälja den. Han la ut bilen på blocket och sålde den för 280 000 kr. Av detta belopp har en del gått till utpressarna och en del till egen konsumtion. Detta gäller också återbetalningen på 107 540 kr.

När det gäller den Dodge som avses i åtalspunkten 11 fick han liksom tidigare order under hot från utpressarna att köpa en bil och han köpte den från Joelssonsbil. Även denna bil blev levererad till utpressarna på samma sätt som tidigare och den var

borta under några månader. Han fick tillbaka den med uppdraget att byta bilen mot två BMW kombi, vilket han gjorde (s.91-92 i förundersökningsprotokollet). Dessa bilar blev sedan tagna i kvarstad av Kronofogdemyndigheten där han sedan tidigare var registrerad för skulder. Bilarna var då registrerade på hans sambo just av det skälet att inte kunde äga dem på grund av skulderna hos kronofogdemyndigheten. Han köpte också en SAAB till sin son för 45 000 kr och de pengar som sonen betalade honom för bilen betalade han till utpressarna.

Ett av de förråd som hyrdes från Kirpen Hyrlager nyttjades i Cat Techs verksamhet (åtalspunkten 12) och i denna del har det alltså inte varit fråga om några oriktiga uppgifter. Verksamheten var då i praktiken flyttad till Kirpens Hyrlager i ett försök att kunna undgå utpressarna men den officiella adressen var kvar på Västgötavägen. Cat Tech var då sålt till ett investeringsbolag och det skulle se konstigt ut att man hade två kontor. Det var därför som Catherine Ensell ville ha fakturorna ändrade på detta sätt. Ett av förråden fick Mikael Ojala disponera utan ersättning Han har senare fått beskedet från Mikael Ojala han har betalat tillbaka de båda beloppen på 93 600 kr och 91 284 kr till Cat Tech, så någon skada har även av det skälet inte uppstått för Cat Tech i denna del.

När det slutligen gäller de två Harley Davidssons i åtalspunkterna 7 och 8 har han på uppdrag och efter hot beställt dem från MC- Konsult och de blev uppställda i ett förråd för avhämtning, men när han kom dit någon dag senare för att kontrollera om de var hämtade såg han att samtliga förråd som inte tillhörde företaget var uppbrutna men inte de två förråden där motorcyklarna stod. Han ringde då polisen och gjorde en anmälan och fick beskedet att han kunde flytta motorcyklarna till ett annat ställe och det var där som polisen senare tog motorcyklarna i beslag. Den 16 juni 2014, när han var på tjänsteresa, kom tre personer hem till hans bostad och det är Ulrika som är hemma. Personerna, som var klädda i Mc-västar, begärde pengar och sa att de ville prata med honom. När Ulrika berättade detta för honom per telefon återvände han genast till Sverige. Han tyckte nu att det hela hade gått för lång och kontaktade därför Peter Grönberg och gjorde en polisanmälan om

utpressning. Han ringde sedan till Catherine Ensell och Karl Thew och berättade att utpressarna hade varit hemma hos honom. Han skickade Peter Grönbergs visitkonto till Karl Thew och det förklarar att Karl Thew har gjort polisanmälan per telefon som utredningen visar. Han blev överraskad över att Cat Tech gjorde en polisanmälan mot honom mot bakgrund av att Cat Tech hade godkänt och medverkat i hela förfarandet med de oriktiga fakturor som skickades vidare till Statoil. Det kan vara så att Cat Tech i den uppkomna situationen valde att lägga skulden på honom för att inte komma i dålig dager gentemot Statoil. Han har hela tiden velat vara lojal mot Cat Tech och har därför inte inledningsvis i utredningen berätta om sådant som kunde vara ofördelaktigt för Cat Tech. Vid tidpunkten för polisanmälan valde han och hans familj att bo på andra ställen än i bostaden på grund av rädslan från utpressarna och det har varit denna rädsla som har varit orsaken till att han inte velat medverka i den fortsatta utredningen om utpressningarna, vilka sedan lades ned.

En bakgrund till utpressningarna kan vara att det kom fram att Cat Tech inte hade betalat skatter eller sociala avgifter för ett stort antal av sina anställda och detta ledde till att han själv och ett flertal anställda i Sverige blev eftertaxerade och fick stora skatteskulder. Han blev själv eftertaxerad med 2, 3 miljoner och detta gjorde att hans ekonomiska situation var pressad. Flera anställda i Sverige gjorde honom ansvarig för att de hade fått stora skatteskulder och en av dem var Mattias Johansson. Han tror att Mattias Johansson har varit inblandad i och legat bakom utpressningarna men han har inte några säkra bevis för detta.

Att Cat Tech har gjort sig skyldigt till oegentligheter beträffande skatter och sociala avgifter för sina anställda visar att företaget har haft en kultur där man inte har varit främmande för ohederliga förfaranden.

Han har i målet gett in mejl från Cat Tech som stöder hans uppgifter om att Cat Tech kände till hans situation med utpressningarna och att de stöttade honom i detta. Han har också försökt fram ytterligare material från Cat Tech, bland annat genom att få fram dokumentation från CTF Clean Harbour som har köpt upp Cat Tech, för att få stöd för sina uppgifter om Cat Techs kännedom och medvekan i det förfarande som åtalet avser. Han vet att det finns ett sådant material sparad på Cat Techs server. Hans försvarare har gått igenom ett stort antal filer/ dokument men han har inte kunnat öppna Outlook-dokument. Hans försvarare har då begärt att Cat Tech ska lämna ut dokumentationen men Cat Tech har meddelat polisen att man inte vill medverka till detta. Detta kan tala för att att det hos Cat Tech finns material som stöder hans påståenden om medverkan i de förfaranden som åtalet avser och som företaget inte vill ska komma fram.

Han har överfört cirka 330 000 kr till utpressarna i form av utbetalningar och inköp av utrustning som har överlämnats till Cat Tech Till detta kommer det som han har betalat ut till utpressarna från Ulrikas och sin sons konton och genom postväxlar.

Cat Techs hade sådana rutiner att man kontrollerade alla fakturor med den som hade utställt fakturan och en sådan kontroll hade snabbt visat att de aktuella fakturorna inte var korrekta. Att så inte har skett stöder hans påstående om att Cat Tech har medverkat i och godkänt hanteringen med de falska fakturorna.

Utredningen

Johannes van Dommele har hörts och han har som skriftlig bevisning hänvisat till bland annat E-postmedelanden från Catherine Ensell till honom.

Åklagaren har som skriftlig hänvisat till det som anges i domsbilaga 1 och hon har också hänvisat till ytterligare handlingar i förundersökningsprotokollen, bland annat kontoutdrag. Åklagaren har också gett in besluten om nedläggning av

förundersökningarna om utpressning och hon har också redogjort för det som hon inför den andra rättegångsdagen har inhämtat per telefon från Cat Techs juridiska ombud advokaten Arthur Csatho.

Tingsrättens bedömning

Skuldfrågan

I ett brottmål är det åklagaren som har bevisbördan och för en fällande dom krävs att det genom den utredning som åklagaren lägger fram i målet är ställt utom rimligt tvivel att den åtalade har gjort sig skyldig till den gärning som ligger till grund för åtalet. Det krävs för en fällande dom att det i princip kan uteslutas att omständigheterna kan ha varit sådana som den åtalade gör gällande. Den åtalade har rätt att tåga. Endast i situationer som uppenbarligen kräver en förklaring kan den åtalades tystnad tillmätas betydelse. Den åtalade ska i princip inte ha någon nackdel av att lämnade uppgifter visar sig vara felaktiga. Detta hänger samman med att den åtalade kan ha skäl att lämna en annan berättelse än den som är sann.

Det är med dessa utgångspunkter som tingsrätten alltså ska pröva åtalet.

Tingsrätten konstaterar till en början att det genom Johannes van Dommeles egna uppgifter och den skriftliga bevisningen är klarlagt att de faktiska omständigheterna har varit sådana som åklagaren har angett i åtalspunkterna 1-13 med undantag för att det inte är bevisat att det är Johannes van Dommele som har fyllt i sifferkoden på fakturan i åtalspunkten 3 och att det inte heller är bevisat att släpkärran i åtalspunkten 10 och snöslungan i åtalspunkten 13 har avsett privat konsumtion.

Den nästa fråga som tingsrätten då har att pröva är Johannes van Dommelses invändning att han inte har vilselett (lurat) Cat Tech utan att förvanskningen av fakturorna har skett i samverkan med Cat Tech och med Cat Techs godkännande.

Tingsrätten konstaterar till en början att det är anmärkningsvärt och ovanligt för mål av denna karaktär att det inte finns några konkreta eller direkta uppgifter från företrädare för målsäganden Cat Tech.

Polisanmälan har skett per telefon genom Karl Thew. Vilka uppgifter som då har lämnats har inte närmare dokumenterats utan den utredande polismannen har endast sammanfattat de påstådda gärningarna på några rader. Det framgår inte av förundersökningen vilka fakturor och annat material som har lämnats till polisen från Cat Tech och vad som har tagits fram av polisen vid den efterföljande utredningen.

Det framgår inte heller av utredningen att det ska hållits några kompletterande förhör med företrädare för Cat Tech sedan Johannes van Dommele under 2016 har framställt sina påståenden om Cat Techs medverkan i hanteringen med de falska handlingarna.

Johannes van Dommele har till polisen överlämnat en dator för genomgång för att själv försöka styrka sina påståenden om Cat Techs medverkan i de transaktioner som åtalet avser men han av polisen hänvisats till att själv göra denna genomgång och hans försvarare har fått lägga ner ett omfattande arbete på detta . När Johannes van Dommele vid ett förhör den 6 september 2016 begärde att polisen genom Cat Tech skulle ta fram lönespecifikationer och mailkonversation mellan honom och Catherine Ensell mellan åren 2009 och 2013 har denna begäran avvisats från Cat Techs svenska ombud Arthur Csatho med hänvisning till att man inte ville lägga ner resurser på att försöka få fram det material som efterfrågades av Johannes van Dommele. Detta svar synes inte ha lett till några ytterligare utredningsåtgärder från polisen.

Det anförda talar enligt tingsrättens mening för att polis och åklagare i detta skede har bestämt sig för att avfärda Johannes Van Dommeles uppgifter som osanna och inte försökt att förutsättningslöst försöka motbevisa det som Johannes van

Dommele har anfört till sitt svar. Åklagaren har inte heller begärt att företrädare för Cat Tech skulle höras vid huvudförhandlingen. Detta har lett till att Johannes van Dommeles uppgifter om att Cat Tech inte har vilseletts utan har varit medveten om och godkänt den hantering av oriktiga fakturor som åtalet avser har fått stå i princip oemotsagda.

Mot denna bakgrund vill tingsrätten på nytt framhålla att det inte är Johannes van Dommele som ska bevisa att han är oskyldig utan att det i stället är åklagaren som ska bevisa att Johannes van Dommele är skyldig till de gärningar som åtalet avser.

Utan några konkreta uppgifter från företrädare för CatTech som kan motbevisa Johannes van Dommeles uppgifter har åklagaren varit hänvisad till att göra gällande att hans uppgifter är så osannolika att de kan avfärdas som efterhandskonstruktioner. Tingsrätten bedömer detta påstående på följande sätt.

Att Cat Tech har gjort en polisanmälan kan inte, som åklagaren har hävdad, ses som ett bevis för att de uppgifter som Johannes van Dommele har lämnat är oriktiga. Det kan, som Johannes van Dommele har framhållit, finnas olika skäl till polisanmälan, t.ex att Cat Tech inför möjligheten att deras hantering av fakturorna skulle komma till Statoils kännedom ville kasta hela ansvaret på Johannes van Dommele. Detta kan också vara orsaken till att Cat Tech inte har velat medverka till att ta fram handlingar som kunnat ge stöd för Johannes van Dommeles uppgifter om Cat Techs medverkan i hanteringen med fakturorna. Att Cat Tech genom sitt ombud har anfört att företaget har för avsikt att efter det att brottmålsprocessen har avslutats föra en skadeståndstalan mot Johannes van Dommele kan lika lite som polisanmälan ses som någon omständighet som med någon styrka kan motbevisa de uppgifter som Johannes van Dommele har lämnat till sitt försvar.

Att Johannes van Dommele själv har velat få fram handlingar från Cat Tech anser tingsrätten tala till hans fördel. Han skulle ju knappast begära en kompletterande utredning om han hade varit medveten om att de handlingar som han ville ha fram

från Cat Tech skulle kunna innehålla sådant material som kunde vara till hans nackdel.

Åklagaren har hänvisat till att Johannes van Dommele vid förhöret i tingsrätten har lämnat uppgifter som i vissa delar inte stämmer med de uppgifter som han lämnade vid polisförhören. Det ska då konstateras att det har gått fyra år sedan polisförhören hölls och att de omständigheter som han då skulle redogöra för redan då låg flera år bakåt i tiden. Det är alltså fullt förklarligt och naturligt att Johannes van Dommele inte har kunnat komma ihåg allt i rätt tidsordning och i alla detaljer. Tingsrätten konstaterar i stället att Johannes van Dommele har lämnat en lång och sammanhängande redogörelse för händelseförloppet och att hans sätt att berätta inte har gett tingsrätten något underlag för att kunna avfärda hans uppgifter som osanna.

Inte heller den omständigheten att Johannes van Dommele först efter det att åtalet hade väckts har kompletterat sina uppgifter med påståenden om Cat Techs medverkan i det bedrägliga förfarandet utgör någon säker grund för tingsrätten att avfärda hans uppgifter som osanna. Det kan inte uteslutas att Johannes van Dommelse kan ha haft godtagbara skäl till detta, t.ex. att han, som han har anfört, till en början ville vara lojal med Cat Tech och litade på att företagets ledning skulle backa upp hans uppgifter.

Det kan visserligen, som åklagaren har framhållit, ses som osannolikt att Cat Tech skulle ha medverkat till ett sådant bedrägligt förfarande som Johannes van Dommele har beskrivit. Det finns dock i målet inte några närmare uppgifter om företaget och dess ledning och åklagaren har inte heller kunnat motbevisa Johannes van Dommeles uppgifter om att Cat Tech under en följd av år inte har redovisat arbetsgivaravgifter och de anställdas skatter på ett korrekt sätt, vilket enligt Johannes van Dommele har lett till att många anställda blivit föremål för omfattande efterbeskattningar. Som Johannes van Dommele har anfört talar detta för att företagskulturen inom Cat Tech under den i målet aktuella tidsperioden har varit sådan att oegentligheter av det slag som åtalen avser kan ha godtagits.

Ett skäl till att Cat Tech kan ha gått med på att betala ut så stora belopp som man faktiskt har gjort kan ha varit att kostnaderna har överförts på Statoil och att Cat Tech därför inte skulle lida någon skada. Att kostnaderna för fakturorna har överförts på Statoil framgår av de anteckningar som finns på i varje fall åtta av de aktuella fakturorna. Det har också framgått av åklagarens redovisning av det som framkommit vid hennes telefonsamtal med Cat Techs ombud att ombudet bekräftar att vidarefakturering har skett till Statoil.

Förundersökningarna om utpressning efter anmälningarna från Johannes van Dommele och hans sambo Ulrika har visserligen lagts ned men detta kan inte tas till intäkt för att uppgifterna är osanna. Att det har förekommit våld mot Johannes van Dommele vid Kampenhof i Uddevalla stöds av det vittnesmål i förundersökningen som han har hänvisat till och hans uppgifter om hot stöds av de uppgifter som Ulrika har lämnat vid den polisanmälan som hon gjorde. Att Johannes van Dommele valde att inte gå vidare med utredningen om utpressning är inte en omständighet som gör hans uppgifter i denna del som mindre trovärdiga. Det kan vara så som Johannes van Dommele har anfört att han inte vågade medverka i utredningen med hänsyn till sin och familjens säkerhet.

Inte heller Johannes van Dommeles uppgifter om att Catherine Ensell och Karl Thew har varit medvetna om att han har varit utsatt för utpressning kan avfärdas som osanna utan det går inte att utesluta att de kan ha haft en sådan kännedom. I denna del får Johannes van Dommeles uppgifter ett visst stöd av de E-postmeddelanden som han har hänvisat till.

Mot bakgrund av det anförda kommer tingsrätten fram till slutsatsen att utredningen i målet är sådan att Johannes van Dommeles uppgifter inte har kunnat motbevisas och inte heller kan avfärdas som efterhandskonstruktioner. Enligt de bevisregler som gäller i brottmål ska därför Johannes van Dommeles uppgifter godtas. Åklagaren har därför inte kunnat bevisa bortom rimligt tvivel att Johannes van

Dommele har vilselett (lurat) Cat Tech på det sätt som åklagaren har påstått i åtalen. Redan av det skälet ska Johannes van Dommele alltså frikännas från åtalet i alla delar.

Denna bedömning gör att det inte finns någon grund för åklagarens häktningsyrkande.

Försvarens ersättning

Försvaren har begärt ersättning för 134 timmars arbete. Detta kan framstå som en lång tid med hänsyn till målets art och omfattning. Av kostnadsräkningen framgår dock att han har lagt ned upp mot femtio timmar för genomgång av det omfattande material som polisen har hänvisat Johannes van Dommele att själv gå igenom. Tingsrätten har inte skäl att ifrågasätta att detta arbete har varit nödvändigt. Det ska också beaktas att målet har pågått under en lång tid och att flera utsatta förhandlingar har blivit inställda, vilket har medfört att försvaren har fått lägga ned mer tid på målet än vad som han annars hade behövt. Vid en samlad bedömning anser tingsrätten att försvaren bör få ersättning med det begärda beloppet.

Med hänsyn till utgången i målet ska kostnaden för försvaren stanna på staten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se domsbilaga 2 (DV 400).

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten senast den 25 maj 2018 och ska ställas till Hovrätten för Västra Sverige.

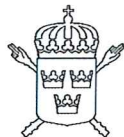
Sverker Tell

Rättens ordförande

UDDEVALLA TINGSRÄTT

DOM
2018-05-04

B 2106-14

ÅKLAGARMYNDIGHETEN
Åklagarområde Väst
Åklagarkammaren i Uddevalla
Extra åklagare Murriss Coskun

Ansökan om stämning

Sida 1(15)

Handling 37

Ärende AM-95624-14

Handläggare 407A-19

2014-11-17

Ange dessa uppgifter vid kontakt med myndigheten

ÅKLAGARBUNDET
på extra åklagaren
Murriss Coskun

Uddevalla tingsrätt

UDDEVALLA TINGSRÄTT

INKOM: 2014-11-17

BLIF: 2014-11-16-14

AKTBIL: 3

TR mål: B 2106-14
Handl.: OVR

1	Tilltalad: efternamn och alla förnamn		Tilltalsnamn	Yrke/titel
	van Dommele, Johannes Govert		Johannes	
	Personnr	Medborgare i	Telefon	Tolkbehov
	19640825-5252	Nederländerna		
	Adress			
	Bangatan 2 C, 451 52 Uddevalla			
	Offentlig försvarare/ombud			
	Sten-Åke Karlsson, Advokatfirman Hammar KB, Box 154, 451 16 Uddevalla			
	Frihetsberövande m.m.			
	Delgivningsuppgifter			

Ansvaryrkanden m.m.

1. GROVT BEDRÄGERI MEDELST URKUNDSFÖRFALSKNING (1400-K114381-14)

*Samtliga justeringar gjorda
av Åkl vid huf eller
genom inlägga.*

Målsägande

Cat Tech Europe, adress saknas (för inte talan).

emtr

Gärning

Johannes van Dommele har, i egenskap av anställd hos Cat Tech Europe som sales manager för Norden, beställt transporter av containrar till sin privata bostad i Uddevalla från Kjellmans Entreprenad för 19 373 kronor. Johannes van Dommele har låtit Kjellmans Entreprenad ställa ut fakturan till Cat Tech Scandinavia, trots att transporterna avsåg privat konsumtion.

Johannes van Dommele har därefter falskeligen fyllt ut den riktiga fakturan med bl.a. texten "bin transport", för att ge sken av att beställningen vidtagits i Cat Tech Europes verksamhet i Norden. Johannes van Dommele skapade på detta sätt en falsk handling. Åtgärden innebar att det fanns risk för att handlingen skulle uppfattas som äkta.

Johannes van Dommele har därefter skickat den falska handlingen till Cat Tech Europes huvudkontor i England och på detta sätt lurat sin arbetsgivare att betala 19 373 kronor till Kjellmans Entreprenad. Detta har inneburit skada för Cat Tech Europe och vinning för Johannes van Dommele. Det hände den 10 juli 2009 i Uddevalla.

eller annan.

Gärningen bör bedömas som grov eftersom Johannes van Dommele använde en falsk handling, utnyttjat sin anställning hos Cat Tech Europe, förfarandet skett på ett systematiskt och förslaget sätt samt sammanlagt inneburit en

i synnerligen

Johannes van Dommele begick gärningen med uppsåt.

Lagrum

9 kap 3 § och 14 kap 1 § brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2013

Bevisning

- Förhör med den tilltalade Johannes van Dommele (erkänner).
- Fakturor (förundersökningsprotokollet s. 9 – 10).

2. GROVT BEDRÅGERI MEDELST URKUNDSFÖRFALSKNING (1400-K114381-14)

Målsägande

Cat Tech Europe, adress saknas (för inte talan).

Gärning

Johannes van Dommele har, i egenskap av anställd hos Cat Tech Europe som sales manager för Norden, beställt transporter till sin privata bostad i Uddevalla från Kjellmans Entreprenad för 26 125 kronor. Johannes van Dommele har låtit Kjellmans Entreprenad ställa ut fakturan till Cat Tech Scandinavia, trots att transporterna avsåg privat konsumtion.

Johannes van Dommele har därefter fyllt ut den riktiga fakturan med bl.a. texten "Transport chep bins to be paid by statoil" för att ge sken av att beställningen vidtagits i Cat Tech Europes verksamhet i Norden. Johannes van Dommele skapade på detta sätt en falsk handling. Åtgärden innebar att det fanns risk för att handlingen skulle uppfattas som äkta.

Johannes van Dommele har därefter skickat den falska handlingen till Cat Tech Europes huvudkontor i England och på detta sätt lurat sin arbetsgivare att betala 26 125 kronor till Kjellmans Entreprenad. Detta har inneburit skada för Cat Tech Europe och vinning för Johannes van Dommele. Det hände den 15 september 2009 i Uddevalla.

0 eller annan

Gärningen bör bedömas som grov eftersom Johannes van Dommele använde en falsk handling, utnyttjat sin anställning hos Cat Tech Europe, förfarandet skett på ett systematiskt och förslaget sätt samt sammanlagt inneburit en

i synnerligen

Johannes van Dommele begick gärningen med uppsåt

*Juskeat av åkt
vid kuf samt genom
inlägg
EUPR*

Lagrum

9 kap 3 § och 14 kap 1 § brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2013

Bevisning

- Förhör med den tilltalade Johannes van Dommele (erkänner).
- Fakturor (förundersökningsprotokollet s. 11 – 12).

**3. GROVT BEDRÄGERI MEDELST URKUNDSFÖRFALSKNING
(1400-K114381-14)**

Målsägande

Cat Tech Europe, adress saknas (för inte talan).

Gärning

Johannes van Dommele har, i egenskap av anställd hos Cat Tech Europe som sales manager för Norden, beställt transporter till sin privata bostad i Uddevalla från Kjellmans Entreprenad för 7 875 kronor. Johannes van Dommele har låtit Kjellmans Entreprenad ställa ut fakturan till Cat Tech Scandinavia, trots att transportererna avsåg privat konsumtion.

Johannes van Dommele har därefter fyllt ut den riktiga fakturan med en sifferkod för att ge sken av att beställningen vidtagits i Cat Tech Europes verksamhet i Norden. Johannes van Dommele skapade på detta sätt en falsk handling. Åtgärden innebar att det fanns risk för att handlingen skulle uppfattas som äkta.

bland annat

Johannes van Dommele har därefter skickat den falska handlingen till Cat Tech Europes huvudkontor i England och på detta sätt lurat sin arbetsgivare att betala 7 875 kronor till Kjellmans Entreprenad. Detta har inneburit skada för Cat Tech Europe och vinning för Johannes van Dommele. Det hände den 17 november 2009 i Uddevalla.

eller annan

Gärningen bör bedömas som grov eftersom Johannes van Dommele använde en falsk handling, utnyttjat sin anställning hos Cat Tech Europe, förfarandet skett på ett systematiskt och förslaget sätt samt sammanlagt inneburit en kännbar skada för Cat Tech Europe.

i synnerligen

Johannes van Dommele begick gärningen med uppsåt.

Lagrum

9 kap 3 § och 14 kap 1 § brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2013

*Juskat av åkt vid
huf.
EMTE*

Bevisning

- Förhör med den tilltalade Johannes van Dommele (erkänner).
- Fakturor (förundersökningsprotokollet s. 13 – 14).

**4. GROVT BEDRÄGERI MEDELST URKUNDSFÖRFALSKNING
(1400-K114381-14)**

Målsägande

Cat Tech Europe, adress saknas (för inte talan).

Gärning

Johannes van Dommele har, i egenskap av anställd hos Cat Tech Europe som sales manager för Norden, vid flertalet tillfällen beställt diverse varor som bl.a. WC-stol, bänkskiva, diamantkapskiva och badkar från Beijer Byggmaterial för sammanlagt 153 807 kronor. Johannes van Dommele har låtit Beijer Byggmaterial ställa ut fakturorna till Cat Tech Scandinavia, trots att beställningarna avsåg privat konsumtion.

Johannes van Dommele har därefter skapat en ^{i faktura} samlingsfaktura som avser bl.a. stålrör för 286 800 kronor för att ge sken av att ^{i faktura} samlingsfakturan avser beställningar som vidtagits i Cat Tech Europes verksamhet i Norden. Johannes van Dommele skapade på detta sätt en falsk handling. Åtgärden innebar att det fanns risk för att handlingen skulle uppfattas som äkta.

Johannes van Dommele har därefter skickat den falska handlingen till Cat Tech Europes huvudkontor i England och på detta sätt lurat sin arbetsgivare att betala 286 800 kronor till Beijer Byggmaterial. Johannes van Dommele har därefter kontaktat och fått Beijer Byggmaterial att återbetala 132 993 kronor till hans eget personkonto hos Nordea. Detta har inneburit skada för Cat Tech Europe ^{i eller annan} och vinning för Johannes van Dommele. Det hände den ~~3 mars 2011~~ ^{i mars-feb månad 2011} i Uddevalla.

Gärningen bör bedömas som grov eftersom Johannes van Dommele använde en falsk handling, utnyttjat sin anställning hos Cat Tech Europe, förfarandet skett på ett systematiskt och förslaget sätt samt sammanlagt inneburit en ^{i synnerligen} kännbar skada för Cat Tech Europe.

Johannes van Dommele begick gärningen med uppsåt.

Lagrum

9 kap 3 § och 14 kap 1 § brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2013

Bevisning

- Förhör med den tilltalade Johannes van Dommele (erkänner).
- Fakturor (förundersökningsprotokollet s. 26 – 50).

- Kontoutdrag, till styrkande av att Beijer Byggmaterial betalat in 132 993 kronor till Johannes van Dommeles personkonto hos Nordea (förundersökningsprotokollet s. 51).

5. GROVT BEDRÄGERI MEDELST URKUNDSFÖRFALSKNING (1400-K114381-14)

Målsägande

Cat Tech Europe, adress saknas (för inte talan).

Gärning

Johannes van Dommele har, i egenskap av anställd hos Cat Tech Europe som sales manager för Norden, köpt en personbil av märket Mercedes med registreringsnummer HUZ 865 från Joelssonsbil AB för 220 000 kronor. Johannes van Dommele har låtit Joelssonsbil AB ställa ut fakturan till Cat Tech, trots att köpet avsåg privat konsumtion.

Johannes van Dommele har därefter ändrat den riktiga fakturan till att avse beställning av bl.a. stålkonstruktioner och transportband för 239 000 kronor för att ge sken av att beställningen vidtagits i Cat Tech Europes verksamhet i Norden. Johannes van Dommele skapade på detta sätt en falsk handling. Åtgärden innebar att det fanns risk för att handlingen skulle uppfattas som äkta.

Johannes van Dommele har därefter skickat den falska handlingen till Cat Tech Europes huvudkontor i England och på detta sätt lurat sin arbetsgivare att betala 239 000 kronor till Joelssonsbil AB. Johannes van Dommele har därefter kontaktat och fått Joelssonsbil AB att återbetala 19 000 kronor till hans eget personkonto hos Nordea. Detta har inneburit skada för Cat Tech Europe och vinning för Johannes van Dommele. Det hände den 29 september 2011 i Uddevalla. *i eller annan*

Gärningen bör bedömas som grov eftersom Johannes van Dommele använde en falsk handling, utnyttjat sin anställning hos Cat Tech Europe, förfarandet skett på ett systematiskt och förslaget sätt samt sammanlagt inneburit en kännbar skada för Cat Tech Europe. *i synnerheten*

Johannes van Dommele begick gärningen med uppsåt.

Lagrums

9 kap 3 § och 14 kap 1 § brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2013

Bevisning

- Förhör med den tilltalade Johannes van Dommele (erkänner).
- Fakturor (förundersökningsprotokollet s. 64 – 65).

- Banktransaktion, till styrkande av att Cat Tech Europe betalat Joelssonsbil AB 239 000 kronor den 29 september 2011 (förundersökningsprotokollet s. 69).
- Postväxel och kontoutdrag, till styrkande av att Joelssonsbil AB betalat in 19 000 kronor till Johannes van Dommeles personkonto hos Nordea (förundersökningsprotokollet s. 71 – 72).

6. GROVT BEDRÄGERI MEDELST URKUNDSFÖRFALSKNING (1400-K114381-14)

Målsägande

Cat Tech Europe, adress saknas (för inte talan).

Gärning

Johannes van Dommele har köpt en motorcykel av märket Harley-Davidson med registreringsnummer JCT 413 från MC-Konsult för 252 138 kronor.

Johannes van Dommele har därefter ändrat den riktiga fakturan på sådant sätt att han bl.a. ställt ut fakturan till Cat Tech Scandinavia för att ge sken av att beställningen vidtagits i Cat Tech Europes verksamhet i Norden. Johannes van Dommele skapade på detta sätt en falsk handling. Åtgärden innebar att det fanns risk för att handlingen skulle uppfattas som äkta.

Johannes van Dommele har därefter skickat den falska handlingen till Cat Tech Europes huvudkontor i England och på detta sätt lurat sin arbetsgivare att betala 252 139 kronor till MC-Konsult. Detta har inneburit skada för Cat Tech Europe och vinning för Johannes van Dommele. Det hände den 12 mars 2010 i Uddevalla.

Gärningen bör bedömas som grov eftersom Johannes van Dommele använde en falsk handling, utnyttjat sin anställning hos Cat Tech Europe, förfarandet skett på ett systematiskt och förslaget sätt samt sammanlagt inneburit en kännbar skada för Cat Tech Europe.

Johannes van Dommele begick gärningen med uppsåt.

Lagrums

9 kap 3 § och 14 kap 1 § brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2013

Bevisning

- Förhör med den tilltalade Johannes van Dommele (erkänner).
- Fakturor (förundersökningsprotokollet s. 16 – 17).
- Banktransaktion, till styrkande av att Cat Tech Europe betalat in 252 139 kronor till MC-Konsult den 12 mars 2010 (förundersökningsprotokollet s. 20 – 21).

i eller annan

i synnerheten

7. GROVT BEDRÅGERI MEDELST URKUNDSFÖRFALSKNING (1400-K114381-14)

Gärning

Johannes van Dommele har, i egenskap av anställd hos Cat Tech Europe som sales manager för Norden, beställt bl.a. en motorcykel av märket Harley-Davidson med registreringsnummer OSD 735 från MC-Konsult för 214 502 kronor. Johannes van Dommele har låtit MC-Konsult ställa ut fakturan till Cat Tech, trots att beställningen avsåg privat konsumtion.

Johannes van Dommele har därefter ändrat på den riktiga fakturan till att avse transport av containrar för att ge sken av att beställningen vidtagits i Cat Tech Europes verksamhet i Norden. Johannes van Dommele skapade på detta sätt en falsk handling. Åtgärden innebär att det fanns risk för att handlingen skulle uppfattas som äkta.

Johannes van Dommele har därefter skickat den falska handlingen till Cat Tech Europes huvudkontor i England och på detta sätt lurat sin arbetsgivare att betala 214 502 kronor till MC-Konsult. Detta har inneburit skada för Cat Tech Europe och vinning för Johannes van Dommele. Det hände den 31 mars 2014 i Uddevalla.

Gärningen bör bedömas som grov eftersom Johannes van Dommele använde en falsk handling, utnyttjat sin anställning hos Cat Tech Europe, förfarandet skett på ett systematiskt och förslaget sätt sammanlagt samt inneburit en i efter annan i samt kännbar skada för Cat Tech Europe.

Lagrums

9 kap 3 § och 14 kap 1 § brottsbalken

Bevisning

- Förhör med den tilltalade Johannes van Dommele (erkänner).
- Fakturor (förundersökningsprotokollet s. 103 – 105).

Johannes van Dommele begick gärningen med uppsåt. i synnerligen

8. GROVT BEDRÄGERI MEDELST URKUNDSFÖRFALSKNING (1400-K114381-14)

Målsägande

Cat Tech Europe, adress saknas (för inte talan).

Gärning

Johannes van Dommele har, i egenskap av anställd hos Cat Tech Europe som sales manager för Norden, beställt en motorcykel av märket Harley-Davidson med registreringsnummer ELB 970 från MC-Konsult för 330 000 kronor.

Johannes van Dommele har låtit MC-Konsult ställa ut fakturan till Cat Tech, trots att beställningen avsåg privat konsumtion.

Johannes van Dommele har därefter ändrat på den riktiga fakturan till att avse transport av containrar för att ge sken av att beställningen vidtagits i Cat Tech Europes verksamhet i Norden. Johannes van Dommele skapade på detta sätt en falsk handling. Åtgärden innebar att det fanns risk för att handlingen skulle uppfattas som äkta.

Johannes van Dommele har därefter skickat den falska handlingen till Cat Tech Europes huvudkontor i England och på detta sätt lurat sin arbetsgivare att betala 330 000 kronor till MC-Konsult. Detta har inneburit skada för Cat Tech Europe och vinning för Johannes van Dommele. Det hände den 30 maj 2014 i Uddevalla.

Gärningen bör bedömas som grov eftersom Johannes van Dommele använde en falsk handling, utnyttjat sin anställning hos Cat Tech Europe, förfarandet skett på ett systematiskt och förslaget sätt samt sammanlagt inneburit en ^{i synnerligen} kännbar skada för Cat Tech Europe.

Lagrum

9 kap 3 § och 14 kap 1 § brottsbalken

Bevisning

- Förhör med den tilltalade Johannes van Dommele (erkänner).
- Fakturor (förundersökningsprotokollet s. 112 – 113).

i eller annan

Johannes van Dommele begick gärningen med uppsåt.

9. GROVT BEDRÅGERI MEDELST URKUNDSFÖRFALSKNING (1400-K114381-14)

Målsägande

Cat Tech Europe, adress saknas (för inte talan).

Gärning

Johannes van Dommele har, i egenskap av anställd hos Cat Tech Europe som sales manager för Norden, beställt en personbil av märket Chevrolet Camaro med registreringsnummer CGB 785 från Joelssonsbil AB för 369 000 kronor och en personbil av märket SAAB 9-5 med registreringsnummer TSK 345 från Joelssonsbil AB för 45 000 kronor. Johannes van Dommele har låtit Joelssonsbil AB ställa ut fakturorna till Cat Tech, trots att köpen avsåg privat konsumtion.

Johannes van Dommele har därefter skapat en samlingsfaktura som avsåg transport av containrar för 521 600 kronor för att ge sken av att beställningarna vidtagits i Cat Tech Europes verksamhet i Norden. Johannes van Dommele skapade på detta sätt en falsk handling. Åtgärden innebar att det fanns risk för att handlingen skulle uppfattas som äkta.

Johannes van Dommele har därefter skickat den falska handlingen till Cat Tech Europes huvudkontor i England och på detta sätt lurat sin arbetsgivare att betala 521 600 kronor till Joelssonsbil AB. Johannes van Dommele har därefter kontaktat och fått Joelssonsbil AB, som efter att ha kvittat en inestående skuld som Johannes van Dommele hade på 45 000 kronor, att återbetala 107 540 kronor till hans eget personkonto hos Nordea. Detta har inneburit skada för Cat Tech Europe och vinning för Johannes van Dommele. Det hände den 14 december 2011 i Uddevalla.

Gärningen bör bedömas som grov eftersom Johannes van Dommele använde en falsk handling, utnyttjat sin anställning hos Cat Tech Europe, förfarandet skett på ett systematiskt och förslaget sätt samt sammanlagt inneburit en kännbar skada för Cat Tech Europe.

Johannes van Dommele begick gärningen med uppsåt.

Lagrums

9 kap 3 § och 14 kap 1 § brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2013

Bevisning

- Förhör med den tilltalade Johannes van Dommele (erkänner).
- Fakturor (förundersökningsprotokollet s. 75 – 76, 83).
- Kontoutdrag, till styrkande av att Joelssonsbil AB betalat in

107 540 kronor till Johannes van Dommeles personkonto hos Nordea (förundersökningsprotokollet s. 85).

10. GROVT BEDRÄGERI MEDELST URKUNDSFÖRFALSKNING (1400-K114381-14)

Målsägande

Cat Tech Europe, adress saknas (för inte talan).

Gärning

Johannes van Dommele har, i egenskap av anställd hos Cat Tech Europe som sales manager för Norden, beställt bl.a. en släpkärra från Gelan Släputhyrning & Försäljning för 33 203 kronor. Johannes van Dommele har låtit Gelan Släputhyrning & Försäljning ställa ut fakturan till Cat Tech, trots att köpet avsåg privat konsumtion.

Johannes van Dommele har därefter ändrat den riktiga fakturan till att avse transport av containrar för 192 000 kronor för att ge sken av att beställningen vidtagits i Cat Tech Europes verksamhet i Norden. Johannes van Dommele skapade på detta sätt en falsk handling. Åtgärden innebar att det fanns risk för att handlingen skulle uppfattas som äkta.

Johannes van Dommele har därefter skickat den falska handlingen till Cat Tech Europes huvudkontor i England och på detta sätt lurat sin arbetsgivare att betala 192 000 kronor till Gelan Släputhyrning & Försäljning. Johannes van Dommele har därefter kontaktat och fått Gelan Släputhyrning & Försäljning att återbetala ~~158 979~~ kronor till hans eget personkonto hos Nordea. Detta har inneburit skada för Cat Tech Europe och vinning för Johannes van Dommele. Det hände den 29 juli 2011 i Uddevalla.

Gärningen bör bedömas som grov eftersom Johannes van Dommele använde en falsk handling, utnyttjat sin anställning hos Cat Tech Europe, förfarandet skett på ett systematiskt och förslaget sätt samt sammanlagt inneburit en kännbar skada för Cat Tech Europe.

Lagrum

9 kap 3 § och 14 kap 1 § brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2013

Bevisning

- Förhör med den tilltalade Johannes van Dommele (erkänner).
- Fakturor (förundersökningsprotokollet s. 55 – 56).
- E-postmeddelande, till styrkande av att Johannes van Dommele låtit Gelan Släputhyrning & Försäljning återbetala 158 979 kronor till hans personkonto hos Nordea (förundersökningsprotokollet s. 57).

158 797

eller annan

Johannes van Dommele besick gärningen med uppsett.

i synnerheten

- Kontoutdrag, till styrkande av att Gelan Släputhyrning & Försäljning återbetalat 158 797 kronor till Johannes van Dommeles personkonto hos Nordea (förundersökningsprotokollet s. 58).

11. GROVT BEDRÄGERI MEDELST URKUNDSFÖRFALSKNING (1400-K114381-14)

Målsägande

Cat Tech Europe, adress saknas (för inte talan).

Gärning

Johannes van Dommele har, i egenskap av anställd hos Cat Tech Europe som sales manager för Norden, köpt en personbil av märket Dodge Durango Citadel 2012 med registreringsnummer TDD 022 från Joelssonsbil AB för 535 000 kronor. Johannes van Dommele har låtit Joelssonsbil AB ställa ut fakturan till Cat Tech, trots att köpet avsåg privat konsumtion.

o
i och en personbil av märket SAAB 9-5 med registreringsnummer TSK345 för 45 000 kr från Joelssonsbil AB.

Johannes van Dommele har därefter ändrat ~~den riktiga fakturan~~ till att avse transporter för 590 000 kronor för att ge sken av att beställningen vidtagits i Cat Tech Europes verksamhet i Norden. Johannes van Dommele skapade på detta sätt en falsk handling. Åtgärden innebar att det fanns risk för att handlingen skulle uppfattas som äkta.

fakturorna köpen skapat en faktura

Johannes van Dommele har därefter skickat den falska handlingen till Cat Tech Europes huvudkontor i England och på detta sätt lurat sin arbetsgivare att betala 590 000 kronor till Joelssonsbil AB. Det överskjutande beloppet om 55 000 kronor har Johannes van Dommele använt till att finansiera annan privat konsumtion hos Joelssonsbil AB. Detta har inneburit skada för Cat Tech Europe och vinning för Johannes van Dommele. Det hände den 16 april 2012 i Uddevalla.

*o 10 000
pp eller annan*

Gärningen bör bedömas som grov eftersom Johannes van Dommele använde en falsk handling, utnyttjat sin anställning hos Cat Tech Europe, förfarandet skett på ett systematiskt och förslaget sätt samt sammanlagt inneburit en kännbar skada för Cat Tech Europe.

o synnerligen

Johannes van Dommele begick gärningen med uppsåt.

Lagrum

9 kap 3 § och 14 kap 1 § brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2013

Bevisning

- Förhör med den tilltalade Johannes van Dommele (erkänner).
- Fakturor (förundersökningsprotokollet s. 86 – 87).

12. GROVT BEDRÄGERI MEDELST URKUNDSFÖRFALSKNING (1400-K114381-14)

Målsägande

Cat Tech Europe, adress saknas (för inte talan).

Gärning

Johannes van Dommele har, i egenskap av anställd hos Cat Tech Europe som sales manager för Norden, hyrt flera förråd från Kirpen Hyrlager. Johannes van Dommele har låtit Kirpen Hyrlager ställa ut fakturorna för förråden till Cat Tech Europe, trots att de avsåg privat konsumtion.

Johannes van Dommele har därefter skapat två fakturor till att avse transporter för 93 600 kronor och 91 284 kronor för att ge sken av att beställningarna vidtagits i Cat Tech Europes verksamhet i Norden. Johannes van Dommele skapade på detta sätt två falska handlingar. Åtgärden innebar att det fanns risk för att handlingarna skulle uppfattas som äkta.

Johannes van Dommele har därefter skickat de falska handlingarna till Cat Tech Europes huvudkontor i England och på detta sätt lurat sin arbetsgivare att betala 93 600 kronor och 91 284 kronor till Kirpen Hyrlager. Detta har inneburit skada för Cat Tech Europe och vinning för Johannes van Dommele. Det hände den 2 januari 2013 och den 23 december 2013 i Uddevalla.

Gärningarna bör bedömas som grova eftersom Johannes van Dommele använt falska handlingar, utnyttjat sin anställning och överskridit sin befogenhet hos Cat Tech Europe, förfarandet skett på ett systematiskt och förslaget sätt samt sammanlagt inneburit en ^ökännbar skada för Cat Tech Europe.

Johannes van Dommele begick gärningarna med uppsåt.

Lagrum

9 kap 3 § och 14 kap 1 § brottsbalken och 9 kap 3 § och 14 kap 1 § brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2013

Bevisning

- Förhör med den tilltalade Johannes van Dommele (förnekar).
- Fakturor (förundersökningsprotokollet s. 96 – 100).

ö eller annan

ö synnerligen

13. GROVT BEDRÄGERI MEDELST URKUNDSFÖRFALSKNING (1400-K114381-14)

Målsägande

Cat Tech Europe, adress saknas (för inte talan).

Gärning

Johannes van Dommele har, i egenskap av anställd hos Cat Tech Europe som sales manager för Norden, köpt en snöslunga från Kjellmans Service för 18 320 kronor. Johannes van Dommele har låtit Kjellmans Service ställa ut fakturan till Cat Tech Europe, trots att köpet avsåg privat konsumtion.

Johannes van Dommele har därefter ändrat den riktiga fakturan till att avse låg tryck pump 8" för 183 200 kronor för att ge sken av att beställningen vidtagits i Cat Tech Europes verksamhet i Norden. Johannes van Dommele skapade på detta sätt en falsk handling. Åtgärden innebar att det fanns risk för att handlingen skulle uppfattas som äkta.

Johannes van Dommele har därefter skickat den falska handlingen till Cat Tech Europes huvudkontor i England och på detta sätt lurat sin arbetsgivare att betala 183 200 kronor till Kjellmans Service. Johannes van Dommele har därefter kontaktat och fått Kjellman Service att återbetala 151 160 kronor till hans eget personkonto hos Nordea. Detta har inneburit skada för Cat Tech Europe och vinning för Johannes van Dommele. Det hände ~~den 14 mars 2011 i~~ Uddevalla.

Gärningen bör bedömas som grov eftersom Johannes van Dommele använde en falsk handling, utnyttjat sin anställning hos Cat Tech Europe, förfarandet skett på ett systematiskt och förslaget sätt samt sammanlagt inneburit en kännbar skada för Cat Tech Europe.

Johannes van Dommele begick gärningen med uppsåt.

Lagrums

9 kap 3 § och 14 kap 1 § brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2013

Bevisning

- Förhör med den tilltalade Johannes van Dommele (erkänner).
- Fakturor (förundersökningsprotokollet s. 52 – 53).
- Kontoutdrag, till styrkande av att Kjellmans Service återbetalat 151 160 kronor till Johannes van Dommeles personkonto hos Nordea (förundersökningsprotokollet s. 54).

*eller annan
mellan den
11-14 mars 2011 i*

Bevisning avseende samtliga åtalpunkter

- Kontoutdrag, till styrkande av att Johannes van Dommele varken gjort regelbundna uttag eller överföringar av pengar till andra bankkonton (förundersökningsprotokollet s. 114 – 137).

Handläggning

Beräknad tidsåtgång för förhandlingen: 7,5 timmar.

Förslag till huvudförhandlingsplan bifogas.

Följande personalia bör inhämtas: Yttrande från frivården.

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I BROTTMÅL

Den som vill överklaga tingsrättens dom, eller ett i domen intaget beslut, ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till tingsrätten.** Överklagandet prövas av den hovrätt som finns angiven i slutet av domen.

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till tingsrätten och det måste ha kommit in till tingsrätten **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

Samma regler som för part gäller för den som inte är part eller intervenient och som vill överklaga ett **i domen intaget beslut** som angår honom eller henne. I fråga om sådant beslut finns dock inte någon möjlighet till anslutningsöverklagande.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i hovrätten fordras i vissa fall att **prövningstillstånd** meddelas. Hovrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,

3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd krävs och sådant inte meddelas står tingsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det, i de fall prövningstillstånd krävs, klart och tydligt framgår av överklagandet till hovrätten varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I vilka fall krävs prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en tingsrätts dom om den tilltalade

1. inte dömts till annan påföljd än böter, eller
2. frikänts från ansvar och brottet inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Enskilt anspråk (skadeståndstalan)

För att hovrätten ska pröva en skadeståndstalan krävs prövningstillstånd. Från denna regel gäller följande undantag:

Överklagas domen även i brottmålsdelen och avser överklagandet frågan om den tilltalade ska dömas till ansvar för en gärning krävs inte prövningstillstånd för ett till denna gärning kopplat enskilt anspråk i de fall

1. det enligt ovanstående regler inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen, eller
2. prövningstillstånd i brottmålsdelen meddelas av hovrätten.

Beslut i övriga frågor

Krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen krävs även prövningstillstånd vid beslut som endast får överklagas i samband med överklagande av domen.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av tingsrättens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av tingsrättens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende tingsrättens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis, samt

6. om prövningstillstånd behövs, de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att målsäganden eller den tilltalade ska infinna sig personligen vid huvudförhandlingen i hovrätten. Är den tilltalade anhållen eller häktad, ska det anges.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Ytterligare upplysningar lämnas av tingsrätten. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

Om ni tidigare informerats om att förenklad delgivning kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se